

JAROSLAV HAŠEK

ŠVEJK

EGY DERÉK KATONA KALANDJAI  
A VILÁGHÁBORÚBAN

FORDÍTOTTA RÉZ ÁDÁM

TARTALOM

ELŐSZÓ

A HÁTORSZÁGBAN

ŠVEJK, A DERÉK KATONA, BELÉP A VILÁGHÁBORÚBA  
ŠVEJK, A DERÉK KATONA, A RENDŐRKAPITÁNYSÁGON  
ŠVEJK A TÖRVÉNYSZÉKI ORVOSOK ELŐTT  
ŠVEJKET KIDOBJÁK A BOLONDOKHÁZÁBÓL  
ŠVEJK A SALM UTCAI RENDŐRSÉGEN  
ŠVEJK ISMÉT OTTHON, MIUTÁN KITÖRT A BŰVÖS KÖRBŐL  
ŠVEJK HADBA VONUL  
ŠVEJK MINT SZIMULÁNS  
ŠVEJK A HELYŐRSÉGI FOGHÁZBAN  
ŠVEJK MINT A TÁBORI LELKÉSZ TISZTISZOLGÁJA  
ŠVEJK TÁBORI MISÉT CELEBRÁL A FELDKURÁTTAL  
HITVITA  
ŠVEJK FELADJA AZ UTOLSÓ KENETET  
ŠVEJK MINT LUKÁŠ FŐHADNAGY TISZTISZOLGÁJA  
A KATASZTRÓFA  
UTÓSZÓ

A FRONTON

ŠVEJK BALSZERENCSES KALANDJAI A VONATON  
ŠVEJK BUDĚJOVICEI ANABÁZISA  
ŠVEJK KALANDJAI KIRÁLYHIDÁN  
ÚJABB SZENVEDÉSEK  
BRUCK AN DER LEUTHÁTÓL SOKAL FELÉ

A DICSŐSÉGES CSIHI-PUHI

MAGYARORSZÁGON KERESZTÜL  
BUDAPESTEN  
HATVANTÓL A GALÍCIAI HATÁR FELÉ  
MARSCHIEREN! MARSCH!

A DICSŐSÉGES CSIHI-PUHI FOLYTATÁSA

ŠVEJK AZ OROSZ HADIFOGOLY-TRANSPORTBAN  
A LELKI VIGASZ  
ŠVEJK ISMÉT A MENETSZÁZADÁNÁL

## ELŐSZÓ

Nagy idők nagy embereket kívánnak. Vannak szerény, fel nem ismert hősök, akiket nem dicsóít a történelem, mint Napóleont. Jellemrajzuk elhomályosítaná még makedóniai Nagy Sándor dicsőségét is. Manapság, a prágai utcákon járva, találkozhattok egy ütött-kopott férfival, aki maga sem tudja, milyen jelentős szerepet játszott a mostani nagy idők történetében. Szerényen megy a dolga után, nem zaklat senkit, és őt sem zaklatják interjúért az újságírók. Ha megkérdeznétek, hogy hívják, egyszerűen és szerényen így felelne: "Švejk vagyok..."

S ez a csendes, szerény, ütött-kopott férfi valóban nem más, mint Švejk, a derék öreg katona, a rettenthetetlen hős, akit annak idején az osztrák monarchiában oly sokat emlegetett a cseh királyság minden polgára, s akinek most, a köztársaságban sem halványulhat el a dicsősége.

Én nagyon-nagyon szeretem ezt a derék katonát, Švejket, s közzétéve világháborús kalandjait, meg vagyok győződve, hogy ti is mindannyian szívetekbe fogadjátok e szerény, fel nem ismert hőst. Nem gyűjtotta ő fel semmiféle istennő templomát Epheszoszban, mint az a tökkelütött Hérosztratosz, hogy bekerüljön a lapokba és az iskolai olvasókönyvekbe.

S ennyi elég is.

A szerző

## A HÁTORSZÁGBAN

### ŠVEJK, A DERÉK KATONA, BELÉP A VILÁGHÁBORÚBA

- Hát megölték a Ferdinándot - mondta a takarítónő Švejk úrnak, aki évekkel azelőtt búcsút vett a katonaságtól, miután a katonaeorvosi bizottság végérvényesen hülyének nyilvánította; azóta kutyakereskedelemből élt, azaz ronda korcsokat vásárolt, és hamisított pedigrével eladta őket.

Ráadásul még reumát is kapott, s most is éppen a térdét dörzsölgette sóborszesszel.

- Melyik Ferdinándot, Müllerné? - kérdezte Švejk, tovább masszírozva a térdét. - Két Ferdinándot ismerek. Az egyik a Průša drogista szolgálja, tudja, aki egyszer megivott tévedésből egy üveg hajszeszt, aztán ismerem még a Kokoška Ferdinándot, amelyik a kutyapiszkit szokta összeszedni a házakból. Egyikért se nagy kár.

- Na de Švejk úr, a Ferdinánd főherceget, a konopištěit, azt a kövéret, aki olyan vallásos volt.

- Jézus Mária - kiáltotta Švejk -, hát ez jó! És hol történt a baj a Ferdinánd őfenségével?

- Szarajevóban, Švejk úr, lepuffantották egy revolverrel. Mert ott autóztak éppen, ő meg a fenséges asszony.

- Na ja, Müllerné, autókáztak. Azt egy ilyen úr nyugodtan megengedheti magának. Közben arra nem gondol, hogy az ilyen kocsikázásnak rossz vége is lehet. Pláne Szarajevóban. Hiszen az Boszniában van, Müllerné. Biztos a törökök a ludasok benne. Hiába, kár volt, hogy elvettük tőlük Bosznia-Hercegovinát. Na ugye, Müllerné. Ezért kellett a Ferdinánd őfenségének megboldogulni. Sokat kínlódott szegény?

- A fenséges úr mindjárt kész volt, kérem. Tetszik tudni, a revolver az nem gyerekjáték. A múltkor minálunk, Nusléban, egy lakó addig játszott a revolverével, amíg agyonlőtte az egész családját, meg a házmestert is, aki felment megnézni, hogy ki lövöldözik ott a harmadik emeleten.

- Vannak revolverek, Müllerné, amik az istennek se akarnak elsülni, ha megbolondul, akkor se. Sok ilyen revolverfajta létezik. De a Ferdinánd őfenségéhez biztos valami jobbat vásároltak, és le merném fogadni magával, Müllerné, hogy az illető, aki a trónörökös őfenségét elintézte, úgy felöltözött hozzá, ahogy kell. Tudja, nagyon nehéz dolog egy fenséges urat agyonlőni. Az nem úgy megy, mint amikor egy közönséges vadorzó lepuffantja az erdészt. Előbb ki kell spekulálni, hogy férkőzik hozzá, mert nem mehet oda csak úgy, akármilyen rongyokban. Cilinderben kell menni, hogy a rendőrök még előtte le ne füleljék.

- Azt mondják, hogy többen voltak.

- Magától értetődik, Müllerné - bólintott Švejk, befejezve a térde masszírozását. - Ha maga meg akarná ölni a trónörökösöt vagy a császár őfelségét, először biztosan maga is összedugná a fejét valakivel. Több szem többet lát. Ez is ad egy jó tanácsot, meg az is, és akkor mindent siker

koronáz, ahogy a himnuszunk is mondja. Az a legfontosabb, hogy kivárja azt a pillanatot, amikor a fenséges úr éppen arra megy. Mint a Luccheni úr csinálta, ha emlékszik rá, aki leszúrta a megboldogult Erzsébet királynőnket azzal a reszelővel. Előbb csak sétált őfelségével. Így bízson meg az ember valakiben; azóta egy császárné se jár többet sétálni. És ugyanez a sors vár még nagyon sok mindenkire. Meglátja, Müllerné, egyszer még így jár a cár is meg a cárné, sőt, ne adj isten, talán a császár őfelsége is, ha már a nagybácsijára[1] egyszer rákerült a sor. Sok ellensége van neki, az öregúrnak. Még több, mint a Ferdinándnak volt. Éppen a múltkor mesélte egy úr a vendéglőben, hogy nemsokára üt az óra, amikor ezek a császárok mind elpatkolnak, egyik a másik után, és nem segíthet rajtuk még az államügyészség se. Aztán nem tudta kifizetni a cechet, és a vendéglős, mit csináljon, rendőrt hívott. Az az úr lekent neki egy pofont és a rendőrnek kettőt. Mindjárt be is dugták a kerekos kosárba,[2] hogy észre térjen. Hja, Müllerné, ilyen idők vannak most. Megint egy nagy veszteség Ausztriának. Amikor katona voltam, egy baka lelőtte a kapitányt. Megtöltötte a puskáját, és bement az ezredirodára. Mondták neki, hogy nincs ott semmi keresnivalója, de ő nem, neki mindenáron beszélni kell a kapitány úrral. Ki is jött a kapitány, és mindjárt rászózott egy jó laktanyafogságot. Erre az fogja a puskáját, és durr, egyenesen bele a szívébe. A golyó meg kijött a kapitány úr hátából, és még az irodában is kárt tett. Széttört egy üveg tintát, és az iratok mind összefröcskölődtek.

- És mi lett azzal a katonával? - kérdezte Müllerné egy idő múlva, miközben Švejk tovább öltözködött.

- Felakasztotta magát a hózentrágerjára - mondta Švejk, a keménykalapját pucolva. - És az a hózentráger nem is az övé volt. A prófostól[3] kérte kölcsön, mert, azt mondja, leesik a nadrágja. Majd bolond lett volna várni, amíg főbe lövik. Látja, Müllerné, ilyen helyzetben senki se tudja, hogy hol áll a feje. A prófost le is fokozták ezért, és hat hónapot kapott. De nem ülte le. Kiszökött Svájcba, most valami lelkész ott, vagy micsoda. Mostanság nagyon kevés a becsületes ember, Müllerné. El tudom képzelni, hogy csalódott a Ferdinánd őfensége abban az illetőben, aki Szarajevóban belelőtt. Ő csak azt látta, hogy jön egy úr, gondolta, na, egy rendes ember, milyen szép, hogy megéljenez engem. Az az úr meg egyszerre csak: puff. Mennyit kapott a fenséges úr, egyet vagy többet?

- Az újság azt írja, Švejk úr, hogy a Ferdinánd őfensége olyan lett, mint a szita. Minden patront belelőttek, amennyi csak volt.

- Az ilyesmi szörnyű gyorsan megy, Müllerné, borzasztó gyorsan. Én egy browningot vennék az ilyesmihez. Úgy néz ki, mint egy kis játékszer, de két perc alatt agyonlőhet vele húsz főherceget, soványát vagy kövéret, mindegy. Habár, köztünk legyen mondva, Müllerné, a kövér főhercegekbe könnyebben beletalál, mint a soványakba. Emlékszik, amikor a portugálok agyonlőtték a királyukat? Az is olyan kövér volt. Persze egy király miért is lenne sovány? Na, én most elmegyek a "Kehely"-be, ha jönne valaki azért a rattlerért, amelyikre előleget adott, mondja meg neki, hogy levittem a vidéki kutyatelepemre, mert a napokban körülnyírtam a fülét, és nem merem felhozni, amíg be nem gyógyul, mert félek, hogy megfázik. A kulcsot adja le a házmesternél.

A "Kehely"-hez címzett vendéglőben csak egy magányos vendég üldögélt: Bretschneider úr, az államrendőrség civil ruhás detektívje. Palivec, a vendéglős, poharakat mosott, és Bretschneider

hiába próbált komoly beszélgetésbe elegyedni vele. Palivec híres volt a trágárságáról, minden második szavával az ember fenekét emlegette, vagy szarosnak titulált valamit. De amellet nagyon művelt férfiú is volt, s ami az utóbbi csúnya szót illeti, mindenkinek a lelkére kötötte, hogy olvassa el Victor Hugónál, mit felelt végül is Napóleon régi gárdája az angoloknak a waterlooi csatában.

- Szép nyarunk van az idén - próbálkozott meg Bretschneider a komoly beszélgetéssel.
- Szart se ér az egész - felelte Palivec, miközben elrakta a poharakat a kredencbe.
- Most aztán jól megkaptuk Szarajevóban - mondta Bretschneider némi halvány reménnyel.
- Miféle "Szarajevó"-ban? - kérdezte Palivec. - Abban a nuslei kocsmában? Na igen, Nusle, ott mindennap verekedés van.
- Dehogysis, a boszniai Szarajevóban, Palivec úr. Ott lőtték agyon a Ferdinánd őfenségét. Mit szól hozzá?
- Én az ilyesmibe nem avatkozok bele; aki nekem ezzel jön, csókolja meg a seggemet - felelte Palivec úr kimérten, és pipára gyújtott. - Aki manapság ilyesmibe keveredik, nagyon könnyen kitörheti a nyakát. Én kereskedőember vagyok, ha bejön valaki, és rendel egy pohár sört, megyek, csapok neki. De hogy Szarajevó, meg politika, meg az istenben boldogult főherceg, az énnálam nincs, mert abból nem jöhet ki semmi, csak a Pankrác[4].

Bretschneider elhallgatott, és csalódottan körüljártatta pillantását az üres vendéglőben.

- Azelőtt a császár őfelségének a képe lógott azon a falon - szólalt meg egy idő múlva -, éppen ott, ahol most a tükör lóg.
- Az, jól tetszik emlékezni - felelte Palivec úr -, ott lógott, és leszarták a legyek, hát felraktam a padlásra. Mit tudom én, valaki még tehet rá egy megjegyzést, és csak kellemetlenségem lenne belőle. Kell az nekem?
- Csúnya egy dolog lehetett az ott Szarajevóban, Palivec úr.

De Palivec úr még e ravaszul egyenes kérdésre is rendkívül óvatosan válaszolt: - Ilyenkor pokoli meleg szokott lenni Bosznia-Hercegovinában. Amikor ott szolgáltam, jeges borogatást kellett rakni a főhadnagynk fejére.

- Melyik ezredben szolgált, Palivec úr?
- Ilyen kicsiségekre nem emlékszek, engem az ilyen marhaságok sohase érdekeltek, nem is voltam rá kíváncsi soha - felelte Palivec úr -, mert aki nagyon kíváncsi, az hamar megöregszik.

Bretschneider detektív úr végleg elhallgatott, s gondterhelt ábrázata csak akkor derült fel, amikor Švejk belépett a vendéglőbe, és egy sört rendelt a következő megjegyzés kíséretében: -

De sötétet, mert máma gyászban áll az egész Bécs is.

Bretschneider szemében felcsillant a remény, de csak ennyit mondott:

- Tíz fekete zászló leng Konopištěn.

- Tizenkettőnek kéne ott lenni - mondta Švejk, miután felhajtotta a sörét.

- Mért gondolja, hogy tizenkettőnek? - kérdezte Bretschneider.

- Azért, hogy kilegyen a tucat, az kerek szám, és tucatjával mindent olcsóbban adnak - felelte Švejk.

Egy ideig csend volt, amit Švejk tört meg egy sóhajjal:

- Hát most már odafönt van a mennyországban, isten nyugosztalja szegény fejét. Azt sem érthette meg, hogy császár legyen belőle. Amikor katona voltam, egy tábornok leesett a lováról, és nyugodt lélekkel agyonütötte magát. Vissza akarták segíteni a lóra, felültették, hát akkor látják, hogy egészen meg van halva. Pedig úgy volt, hogy nemsokára avanszál, és megkapja a tábornagyi rangot. Ez egy katonai parádén történt. Az ilyen parádékból soha nem sül ki semmi jó. Szarajevóban is volt valami parádé. Emlékszem, egy parádén egyszer nekem is hiányzott a zubbonyomról húsz gomb, be is dugtak tizennégy napra az egyesbe, és két napig úgy feküdtem ott gúzsba kötve, mint egy Lázár. De hát katonáéknál fegyelemnek kell lenni, különben soha nem mennénk semmire se. Volt egy főhadnagyunk, Makovec, az mindig azt mondta nekünk: "Halljátok, agyalágyultak, fegyelemnek kell lenni, mert ha nem, a fákon mászkálnátok, mint a majmok, de majd a katonaság embert farag belőletek, hülye banda." Hát nem volt igaza? Képzelsen el egy parkot, mondjuk a Károly térit, és minden fa tetején egy fegyelmetlen katona csücsül. Nekem, ha ez az eszembe jutott, mindig égnek állt a hajam szála.

- Szarajevóban - kezdte megint Bretschneider - a szerbek voltak a ludasok.

- Ebben téved - felelte Švejk -, a törökök voltak, Bosznia-Hercegovina miatt. - És Švejk kifejtette nézeteit Ausztria balkáni külpolitikájáról. 1912-ben a törökök húzták a rövidebbet a szerbekkel, bolgárokkal és a görögökkel szemben. Azt akarták, hogy Ausztria segítsen rajtuk, de mert nem segített, agyonlőtték a trónörököszt.

- Szereti a törököket? - fordult Švejk Palivec úrhoz. - Szereti a pogány kutyákat? Ugye, hogy nem szereti?

- Egyik vendég olyan, mint a másik - mondta Palivec -, felőlem lehet török is. Nekünk, kereskedőembereknek, semmi hasznunk sincsen a politikából. Fizesd meg a sörödet, akkor itt ülhetsz és pofázhatsz, ami jólesik. Ez az elvem. Aki a Ferdinándot elintézte, lehetett szerb vagy török, katolikus vagy mohamedán, anarchista vagy ifjúcseh, az nekem édes mindegy.

- Jó, jó, Palivec úr - szólt közbe Bretschneider, aki már csaknem lemondott róla, hogy a két ember közül legalább az egyiket sikerül elcsípnie -, de azt csak elismeri, hogy Ausztriát nagy

veszteség érte?

A vendéglős helyett Švejk válaszolt. - Hogy veszteség, azt nem lehet letagadni. Borzasztó veszteség. A Ferdinánd helyébe mégsem rakhatnak oda egy akármilyen hülyét. Csak az a kár, hogy nem volt egy kicsit kövérebb.

- Hogy érti ezt? - élénkült fel Bretschneider.

- Hogy hogy értem? - válaszolta készségesen Švejk. - Nagyon egyszerű. Ha kövérebb lett volna, mérget vehet rá, hogy már korábban megüti a guta, amikor Konopištěben a vénasszonyokat kergette, akik rőzsét meg gombát szedtek a vadászterületén, és nem érte volna az a nagy szégyen, hogy így hal meg. Gondolja csak meg, a császár nagybácsija, és agyonlövik. Hiszen ez kész botrány, tele van vele minden újság. Minálunk Budějovicében évekket ezelőtt egy kis piaci veszekedés alkalmával leszúrtak egyszer egy marhakupecet, bizonyos Břetislav Ludvík nevezetűt. Volt neki egy fia, Bohuslav, de attól már senki sem vett több disznót, mert akárhová ment, mindenütt azt mondták: "Ez annak a fia, akit leszúrtak, ez is finom alak lehet." Mit tehetett szegény, a krumlovi hídról beugrott a Moldvába, úgy kellett kihalászni, élesztgették, pumpálták belőle a vizet, mégis kiadta a lelkét az orvos karjai között, aki meginjekciózta.

- Hát magának furcsa hasonlatai vannak - jegyezte meg Bretschneider sokatmondóan -, előbb a Ferdinándról beszél, aztán egy marhakupecről.

- Dehogyan vannak - tiltakozott Švejk. - Isten őrizze, hogy én akárkit is összehasonlítsak akárkivel. A Palivec úr ismer engem. Igaz, hogy én még soha senkit se hasonlítottam össze senkivel? Csak épp hogy nem szeretnék a Ferdinánd őfensége özvegyének a bőrében lenni. Most aztán mihez fogjon? A gyerekek-árvák, a konopištěi uradalom gazda nélkül maradt. Menjen hozzá valami másik trónörököshöz? Mit ér vele, megint elkíséri Szarajevóba, és másodszor is özvegy lesz. Évekkel ezelőtt volt egyszer Zlivben, Hluboká mellett, egy erdész, nagyon csúnya neve volt, Pind'ournak hívták. No, a vadászok lelőtték, ott maradt az özvegye két gyerekkel, és két év múlva megint hozzáment egy erdészhez Midlovaryba, a Pepík Šavlovhoz. Erre lelövik neki azt is. Aztán harmadszor is férjhez ment, megint csak egy erdészhez, és azt mondja: "Három az igazság. Ha ez se sikerül, hát nem tudom, mit csinállok." És mit tesz isten, lelövik neki a harmadikat is, és akkor már összesen hat gyereke volt azoktól az erdészekről. Fogja magát, bemegy Hlubokára, a herceg őfensége irodájába, és panaszt tesz, hogy ő hogy megjárta az erdészekkel. Azt mondták neki, menjen hozzá a Jarešhez, aki a halastónak volt a felügyelője. És akár hiszi, akár nem, a Jareš is belefulladt a tóba halászás közben, és tőle is volt két gyereke. Azután Vodňanyba ment férjhez, az ottani miskárolóhoz, az meg egy éjszaka fejszével agyonverte, és másnap önként jelentkezett a hatóságnál. Amikor Písekben akasztották, a kerületi törvényszéken, leharapta a pap orrát, és azt mondta, hogy nem bánt meg semmit, és még mondott valami nagyon csúnyát a császár őfelségére.

- Nem tudja, hogy mit mondott? - kérdezte Bretschneider a reménységtől elcsukló hangon.

- Azt én nem mondhatom meg magának, mert azt senki se merte még egyszer kimondani. Állítólag olyan borzasztó és szörnyű volt, hogy az egyik bírósági tanácsos, aki hallotta, ott

helyben megőrült tőle, és a mai napig is elkülönítve tartják, nehogy kiszivároгjon valami. Az nem egy olyan közönséges felségsértés volt, amelyet részegen szoktak a császár őfelségének a fejéhez vágni.

- Miért, részegen mit szoktak a fejéhez vágni a császár őfelségének? - kérdezte Bretschneider.

- Kérem, uraim, beszéljenek más témáról - szólt közbe Palivec úr -, nem szeretem az ilyesmit. Valami kicsúszik az ember száján, és akkor nyakig benne van a szószban.

- Hogy mit szoktak részegen a császár őfelségének a fejéhez vágni? - ismételte meg a kérdést Švejk. - Mindenfélét. Rúgjon csak be, húzassa el magának az osztrák himnusz, majd meglátja maga is, hogy miket kezd beszélni. Annyi mindent ki fog találni őfelségéről, hogy ha csak a fele volna igaz, őfelsége már azzal is meglenne áldva élete végéig. Pedig az öregúr igazán nem szolgált rá. Gondolja csak meg. Elvesztette a fiát, a Rudolfot, azt a derék fiatallembert. A feleségét, az Erzsébetet, egy reszelővel szúrták le, aztán odalett az Orth János; az őccsét, a mexikói császárt meg falhoz állították valami várban, és agyonlőtték. Aztán most, öreg napjaira, lepuffantják neki a nagybácsiát. Bizonyisten, vasból legyen az idege az embernek. És akkor jön egy részeg alak, és elkezd szidni. Ha most kitör valami kavarodás, én önként jelentkezek, és az utolsó csepp véremig szolgálni fogom a császár őfelségét.

Švejk nagyot húzott a söröskorsóból, majd így folytatta: - Maga azt hiszi, hogy őfelsége ezt annyiban hagyja? Akkor nem jól ismeri őt. Muszáj, hogy háború legyen a törökökkel. Megölték, a nagybácsim? Na jó, majd a pofátokra mászok én. Háború lesz, és kész. Szerbia meg Oroszország majd segít nekünk. Lesz itt haddelhadd.

E próféta pillanatban Švejk igazán szép látványt nyújtott. Nyílt, egyszerű arca csupa mosoly, mint a telihold, s csak úgy sugárzott a lelkesedéstől. Olyan egyszerűnek látta az egészet.

- Könnyen meglehet - folytatta előadását Ausztria jövőjéről -, hogy ha háborúba keveredünk a törökkel, a német hátba támad, mert a német és a török mind egy követ fúj. Olyan csirkefogók ezek, hogy nincs párjuk az egész világon. De akkor mi összeállhatunk a franciákkal, mert ők már hetvenegy óta állandóan zabosak Németországra. Aztán már úgy fog menni minden, mint a karikacsapás. Háború lesz, nem mondok egyebet.

Bretschneider felállt, és ünnepélyesen így szólt: - Ne is mondjon, jöjjön csak utánam a folyosóra, ott majd én mondok magának valamit.

Švejk követte a titkosrendőrt a folyosóra, s ott egy kis meglepetés érte, amennyiben a derék sörözőtárs megmutatta neki a jelvényét a kétfejű sassal, majd közölte vele, hogy letartóztatja, és azonnal be is kíséri a rendőrkapitányságra. Švejk megpróbált kimagyarázkodni, hogy az úr talán téved, ő teljesen ártatlan, nem mondott egyetlen szót sem, amivel bárkit is megsérthetett volna.

Bretschneider azonban azt felelte, hogy igenis elkövetett egynéhány bűncselekményt, amelyek között nem utolsósorban szerepel a hazaárulás.



Ezután visszatértek a vendéglőbe, és Švejk így szólt Palivec úrhoz:

- Volt öt söröm és egy kiflim virslivel. Most adjon még egy stampedli sligovicát, aztán el kell menjek, mert le vagyok tartóztatva.

Bretschneider Palivecnek is megmutatta a kétfejű sast, egy ideig farkasszemet nézett a vendéglőssel, majd azt kérdezte:

- Nős?

- Igen.

- És a felesége el tudja vezetni a boltot, amíg maga távol van?

- El.

- Akkor semmi baj, Palivec úr - mondta Bretschneider vidáman -, hívja ide az asszonyt, adjon át neki mindent, aztán este eljövünk magáért.

- Emiatt ne fájjon a feje - vigasztalta Švejk -, engem csak hazaárulásért visznek.

- És engem ugyan miért? - sopánkodott Palivec úr. - Amikor olyan óvatos voltam.

Bretschneider diadalmas mosollyal válaszolta:

- Azért, mert azt mondta, hogy a legyek leszarták a császár őfelségét. Majd odabent kiverik a fejéből az ilyen dolgokat.

Így hát Švejk elhagyta a "Kehely"-hez címzett vendéglőt a titkosrendőr oldalán, s amikor kiléptek az utcára, jámbor mosollyal belebámult kísérője arcába, és megkérdezte tőle:

- Menjek le a járdáról?

- Hogyhogy?

- Gondoltam, ha le vagyok tartóztatva, nincs jogom a járdán menni.

Amikor odaértek a rendőrség kapujához, Švejk így szólt:

- Milyen jól eltelt az idő! Gyakran jár a "Kehely"-be?

S miközben Švejket bekísérték az irodába, a "Kehely"-ben Palivec úr átadta a boltot zokogó feleségének, és a maga módján ilyen vigasz-szavakat intézett hozzá:

- Ne sírj, ne bőgj, mit csinálhatnak velem egy szaros Ferenc Jóska-kép miatt?

Így lépett be a világháborúba Švejk, a derék katona, az ő nyájas, szeretetre méltó modorában. A történészeket bizonyára érdekelni fogja, hogy messze előrelátott a jövőbe. Ha később a helyzet másképpen alakult is, mint ahogy ő a "Kehely"-ben megjósolta, figyelembe kell vennünk, hogy egyáltalán nem volt diplomáciai előképzettsége.

<http://mektukor.oszk.hu/01900/01951/index.phtml>